

Exam. Code : 214902
Subject Code : 5153

M.A. Music (Vocal) 2nd Semester
INTENSIVE STUDY OF INDIAN MUSIC

Paper—V

Time Allowed—2 Hours] [Maximum Marks—100

Note :—There are **EIGHT** questions of equal marks.
Candidates are required to attempt any **FOUR** questions.

1. Discuss the various Aesthetical elements used in music performances.
2. Write down the definition and principles of Aesthetics in the context of music.
3. Explain in detail the interrelationship between Raag and Rasa.
4. How Ragas are related to season and time ? Explain in detail.
5. Discuss the meaning of creativity and improvisation. Give your views on its relation with Raga.
6. Define the role and relevance of Raga 'Kalavati' and 'Jaijaiwanti' in film music. Also give examples.
7. Compare the basic training, singing style of Delhi and Kirana Gharana.
8. Describe in detail the Ragas having some notes.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ।

1. ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਹਜ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸੁਹਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਿਖੋ।
3. ਰਾਗ ਅਤੇ ਰਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।
4. ਰਾਗ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ? ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
5. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਇਕਤਰੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਰਾਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿਓ।
6. ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਰਾਗ 'ਕਲਾਵਤੀ' ਅਤੇ 'ਜੈਜੈਵੰਤੀ' ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਦਿਓ।
7. ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਨਾ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
8. ਕੁਝ ਨੋਟਸ ਵਾਲੇ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੈ।

1. ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸੈਂਟੀਮੈਂਟਲ ਟਰੈਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
2. ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟੀਮੈਂਟਲ ਟਰੈਕਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਿਖੋ।
3. ਰਾਗ ਅਤੇ ਰਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ।
4. ਰਾਗ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ? ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
5. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਇਕਤਰੀਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਰਾਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿਓ।
6. ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਰਾਗ 'ਕਲਾਵਤੀ' ਅਤੇ 'ਜੈਜੈਵੰਤੀ' ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਦਿਓ।
7. ਕਿਰਾਨਾ ਘਰਾਨਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ, ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
8. ਕੁਝ ਨੋਟਸ ਵਾਲੇ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।